

Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi

<http://kutuphane.uludag.edu.tr/Univder/uufader.htm>

Fransızca Öğrencileri ve Sıfat Tümcecikleri: Bir Yazılı Çeviri Testinden Yansımalar

Mustafa MAVAŞOĞLU, Eser ÖRDEM

*Çukurova Üniversitesi¹, Adana Bilim ve Teknoloji Üniversitesi
mumavas@gmail.com, eserordem@gmail.com*

ÖZET

Sıfat tümcecikleri kuran Fransızca ilgi zamirleri (pronoms relatifs) Türkçede çoğunlukla -An ve -Dık takıları kullanılarak yapılmaktadır. -An takısı genelde yan tümcede özne konumunu verirken -Dık takısı Fransızca karşılıkları bakımından oldukça Öğrenci metinlerinden özellikle, -Dık takılı sıfat tümceciklerinin Fransızca çevirileri ile ilgili sorunlar yansımaktadır. Bu sorunları daha yakından incelemek amacıyla Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Fransız Dili Eğitimi Anabilim Dalı'nda öğrenim gören birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencilerine (N= 81) içinde sıfat tümcecikleri bulunan 20 adet Türkçe tümce verilmiş ve bunları Fransızcaya çevirmeleri istenmiştir. Elde edilen bulgular öğrencilerin -Dık sesini en başarılı biçimde Que ile daha sonra da Oü ile eşleştirdiğini göstermiştir. Dont ilgi adlı en az başarı ile eşleştirilen adıl olmuştur. Mevcut çalışma, anatümce-kurucu tümce zaman etkileşimi konusunda da iki önemli noktayı ortaya koymuştur. Anatümcedeki yargı kalıcı algılandığında kurucu tümce zamanı geniş zaman olarak belirlenme eğilimindedir. Ayrıca, eylemlerin içkin anlam özellikleri anatümce zamanından bağımsız olarak kurucu tümce zamanını belirleyebilmektedir.

Anahtar Sözcükler: Fransızca, Yazılı anlatım, Yazılı çeviri, İlgili adlıları, İlgili adlılı sıfat tümcecikleri.

Turkish French Learners and Relative Clauses: Reflections from a Written Translation Test

ABSTRACT

-Dık and -An are Turkish equivalents of French relative pronouns (RPs). While -An suffix generally constructs subject relative clauses, -Dık suffix is very rich regarding RP equivalents in French. To examine translation problems with RPs in their texts, students in first, second, third and fourth years (N = 81) from French Language Teaching Department at Çukurova University were given a test with 20 Turkish sentences with RPs to be translated into French. Results suggest that students match the -Dık suffix most successfully with the Que relative, then with the Oü relative. Dont is the least successfully matched relative with -Dık suffix. The study also showed two important findings about tense used: 1) if judgment in matrix sentence is considered as permanent, present tense is the privileged in constituent sentence, 2) intrinsic semantic features of verbs may also affect tense in constituent sentence independently of the tense used in matrix sentence.

Key Words: French, Writing, Written translation, Relative pronouns, Relative clauses.

GİRİŞ

Fransız Dili Eğitimi lisans öğrencileri yazılı anlatım derslerinde, serbest yazma etkinlikleri kapsamında metin oluştururlarken anadillerinde düşünmekte, yazacaklarını doğrudan Fransızca yazmak yerine, düşündüklerini önce anadillerinde metne dökmekte, bu metinleri sonradan Fransızcaya çevirmeye çalışmaktadırlar. Bu durum yazılı anlatım dersleri vermekte olan araştırmacıların uzun yıllar bu derslerde yaptıkları gözlemler ve öğrencilerle konuyla ilgili yaptıkları söyleşilerde kolaylıkla saptanabilmiştir.

Yazma ediminin kaygıdan arınık olması etkili ve yaratıcı metin oluşturma sürecinde önemli bir özelliştir. Ancak, Fransızca yerine ana dilleri ya da baskın dilleri olan Türkçede metin oluşturan öğrencilerde metin oluşturma sürecini özensizliğe vardırnan bir güven gözlemlenmektedir. Karmaşık tümce sıklığının artması metin oluşturma sürecinde özensizliğe koşut olarak gözlemlenen bir başka durumdur.

Türkçe yazılan metinlerin Fransızcaya çevrilmesi sürecinde, ana ya da bakın dildeki tümcelerin özgün yapıları korunmaya çalışılmakta, karmaşık tümceleri eşzamanlı yalınlaştırma yoluna pek gidilmemektedir. Bu durumun, öğrencilerin tümce kurma çalışmaları sırasında yalınlaştırma

becerileri ile ilgili çalışmalarını ve alıştırılmalarını yeteri kadar yapmamalarından, dolayısıyla konu hakkında yeteri kadar deneyimlerinin olmamasından kaynaklandığı düşünölmektedir.

Öğrencilerin oluşturduğu Türkçe metinlerde karmaşık tümce sayısı ile doğru orantılı olarak sıfat tümceciklerinin miktarının artması gözlemlenen bir başka durumdur. Fransızcada iki bağımsız tümceyi ilgi adilleri kullanarak ve tümce bağlama (enchâssement) işlemiyle bileşik tümce haline getirebilen öğrencilerin, Türkçe ilgi tümceciklerini Fransızcaya aktarmaya çalıştıklarında zorlandıkları, yanlış düşmekten kurtulamadıkları da dikkat çekmektedir. Bu yanlış aktarımların, çeviri ediminde Fransızca ilgi adillerinin Türkçe karşılıklarını bulma işleminde sese dayalılığın ön plana geçmesinden kaynaklandığını düşünmekteyiz. Söz konusu sese dayalılık, öğrencilere özellikle uygun ilgi adılı seçme ve sözdizim olmak üzere iki düzlemden zorluk yaratmaktadır.

Bilindiğı üzere, Türkçe ve Fransızcada sıfat tümcecikleri sözdizimsel açıdan farklılıklar göstermektedir. Baş-önde bir dil olan (langue centrifuge) Fransızcada ilgi adillerinin bulunduğu sıfat tümcecikleri baş adlı izler:

Les enfants
baş

qui partent
değıştirici

Baş-arkada bir dil olan (langue centripède) Türkçede ise sıfat tümcecikleri iki sonek yardımıyla yapılır; –An ve –DİK (Bazin 1994; Kornfilt 1997) ve ilgi adillerinin bulunduğu sıfat tümcecikleri baş addan önce gelir:

GidEN (qui partent)
değıştirici

çocuklar (les enfants)
baş

Türkçede özne ilgi tümcecikleri kuran –An soneki Fransızcada Qui ilgi adıyla karşılanır: *Gel EN öğrenciler (les élèves QUI arrivent) / Kal AN insanlar (les gens QUI restent).*

Türkçede nesne ilgi tümcecikleri kuran –Dık sonekinin Fransızcada birden fazla ilgi adılı karşılığı vardır: –Dık (= Que) : *Bil DİĞ im konu (le sujet QUE je connais) / –Dık (= Où): Kal DİĞ im otel (l’hôtel OÙ j’habite) / –Dık (= Dont): Sorumlu ol DÜĞ um proje (le projet DONT je suis responsable) / –Dık (= Auquel/A qui): Düşün DÜĞ üm kişi (la personne À QUI / À LAQUELLE je pense) / –Dık (= dans lequel): Taşın DİĞ im ev (la maison DANS LAQUELLE j’ai emménagé).*

Ayrıca ilgi tümceciklerindeki eylemler –An ve –Dık soneklerini aldıklarında dilbilgisel zaman gösterme özelliklerini de yitirirler: *Kal DIĞ im otel (l'hôtel où j'habite)*; *Kal DIĞ im otel (l'hôtel où j'habitais)*; *Kal DIĞ im otel (l'hôtel où j'ai habité)*; *Kal DIĞ im otel (l'hôtel où j'avais habité)*.

Görüldüğü üzere, oluşturdukları ilgi adıllı sıfat tümcecikleri Türkçe metinleri Fransızcaya çevirirlerken öğrencileri, iki dilin farklılığından kaynaklanan önemli zorluk noktaları beklemektedir. İlk zorluk noktası uygun ilgi adılı seçme işleminde ortaya çıkar. Yukarıda verilen örneklerden anlaşılacağı gibi, özellikle –Dık sonekinin Fransızcada ilgi adılı karşılığının oldukça fazla olması öğrencilerde doğru ilgi adılı seçimini zorlaştırabilmektedir. İkinci zorluk, ilgi tümceciklerindeki eylemlerin –An ve –DIK soneklerini alarak adlaştıklarında dilbilgisel zamanı belirtme özelliklerini yitirmeleriyle ilgilidir. Bu durumlarda öğrenciler, anatümcekurucu tümce zamanını ayarlamakta zorluklar yaşayabilmektedirler. Bu zorlukların daha önce de söylediğimiz gibi, sıfat tümcecikleri barındıran tümceleri doğrudan Fransızca oluşturmak yerine önce Türkçe yazıp sonradan Fransızcaya çevirmenin yol açtığı sese dayalılıktan kaynaklandığını düşünmekteyiz. Bu bağlamda mevcut çalışma ile aşağıdaki soruların yanıtları araştırılacaktır:

1. *Fransızcada ilgi adılı eşdeğerleri yüksek olan –DIK sesi (soneki) Fransızca öğrencilerinin doğru ilgi adılı seçimlerini etkiliyor mu?*
2. *–DIK sesi barındıran bileşik tümcelerde anatümce zamanı, kurucu tümce zamanını etkiliyor mu?*

YÖNTEM

Mevcut çalışmanın katılımcılarını Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Fransız Dili Eğitimi Anabilim Dalı'nda öğrenim görmekte olan birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencileri oluşturmaktadır (N=81). Söz konusu öğrencilerin tamamı bir yıl Fransızca hazırlık sınıfı okumuşlardır. Hazırlık sınıfında HFR-110 Fransızca Dilbilgisi dersi kapsamında yalın ilgi adılları ile ilgili toplamda sekiz saat ders yapmışlardır. Aynı konu, öğrenciler birinci sınıfta iken YDF-101 Fransızca Dilbilgisi I dersinde bu kez toplamda dört saatlik bir çalışma ile pekiştirilmiştir.

Alanyazında ilgi adıllı sıfat tümcecikleri ile ilgili yürütülen çalışmalarda genellikle resim seçme ölçeği (Labelle 1990), söyletimli üretim deneyi (Bartning ve Schlyter 2004; Belletti ve Hamann 2004; Fragman 2000; Guasti ve Cardinaletti 2003), tümce bağlama testi (Hawkins 1989;

Trevisi 1978) ve çeviri testi (Monville-Burston ve Kounouni 2010) gibi veri toplama araçları kullanılmaktadır. Daha önce de değinildiği gibi, Fransızca öğrencileri ilgi adılı sıfat tümcecikleri üretmede tümce bağlama alıştırmalarında daha başarılı oldukları ancak ilgi adılı sıfat tümcecikleri içeren Türkçe tümceleri Fransızcaya aktarma işlemlerinde aynı başarıyı gösteremedikleri izlenimi vermektedirler. Bu durum bizi mevcut çalışmanın veri toplama aracını yazılı çeviri testi olarak belirlemeye yöneltmiştir. Bu bağlamda öğrencilere 50 tümcelik bir yazılı çeviri testi verilmiş, veriler tek oturumda elde edilmiştir.

Verilerin tek oturumda elde edilmesi çalışmanın sınırlılıklarından birisidir. Verilerin toplandığı dönemde dersliklerde derslerin devam ediyor olması nedeniyle, öğrencilerin daha büyük salonlara yerleştirilmesi mümkün olamamış, aynı sraya iki öğrenci oturtmak zorunda kalınmıştır. Bu durum nedeniyle katılımcıların oturum düzenleri bu çalışmanın sınırlılıklarından bir başkasıdır. Mevcut çalışma yalnızca yalın ilgi adıları odaklı düşünüldüğünden, bileşik ilgi adıları tümceleri içeren test tümceleri çözümleme kapsamından çıkarılmış, çalışma böylelikle yalın ilgi adıları içeren 20 çeviri tümcesiyle sınırlandırılmıştır. Tümcelerin tamamı nesne ilgi adılı kuran tümcelerdir, özne ilgi adılı kuran tümceler test kapsamına alınmamıştır.

BULGULAR

Araştırma sorusu 1: Fransızcada ilgi adılı eşdeğerleri yüksek olan – DIK sesi (soneki) Fransızca öğrencilerinin doğru ilgi adılı seçimlerini etkiliyor mu?

Testin ilk 11 maddesi (T₁- T₁₁) Fransızca Que ilgi adılı kullanımı gerektiren tümcelerden oluşmaktadır. Tablo 1’den anlaşılacağı gibi, katılımcıların çoğu (%74,8) –Dık sesini Que ilgi adılıyla başarılı bir biçimde eşleştirmişlerdir. Que ilgi adılı gerektiren 11 tümcede de Que kullanımı baskındır.

Tablo 1: Que İlgi Adılı Gerektiren Tümcelerde İlgi Adılı Dağılımları

	Qui	Que	Où	Dont	Diğer
T ₁ - T ₁₁	100 (%14,4)	520 (%74,8)	24 (%3,5)	11 (%1,6)	40 (%5,8)

Où ilgi adılı gerektiren test tümceleri (T₁₂- T₁₇) söz konusu olduğunda ise katılımcıların aynı başarıyı gösteremedikleri gözlenmiştir. Tablo 2, kullanılması gereken Oú ilgi adılı yerine ondan daha fazla (%38,2'ye %33,5) Que ilgi adılının kullanıldığını göstermektedir.

Tablo 2: Oú İlgi Adılı Gerektiren Tümcelerde İlgi Adılı Dağılımları

	Qui	Que	Oú	Dont	D'ou	Dans lequel	Diğer
T ₁₂ -T ₁₇	41 (%10,2)	154 (%38,2)	135 (%33,5)	9 (%2,2)	8 (%2,0)	36 (%8,9)	20 (%5,0)

Dont ilgi adılı gerektiren test tümcelerinde (T₁₈-T₂₀) katılımcıların – Dık sesini Dont ilgi adılıyla eşleştirmede zorlandıkları saptanmıştır. Tablo 3'te de görüleceği gibi, öteki ilgi adılılarıyla karşılaştırıldığında, Dont ilgi adılı -Duquel ile birlikte-kullanım sıklığı en düşük ilgi adılı olmuştur (% 4,6). Bu test tümcelerinde de katılımcıların ağırlıkta Que ilgi adılını yeğledikleri ortaya çıkmıştır (%42,5).

Tablo 3: Dont İlgi Adılı Gerektiren Tümcelerde İlgi Adılı Dağılımları

	Qui	Que	Oú	Dont	D'ou	Duquel	Diğer
T ₁₈ -T ₂₀	17 (%9,8)	75 (%42,5)	25 (%14,9)	8 (%4,6)	26 (%14,9)	8 (%4,6)	15 (%8,6)

Araştırma sorusu 2: -DİK sesi barındıran bileşik tümcelerde anatümce zamanı, kurucu tümce zamanını etkiliyor mu?

Testin ilk altı tümcesi (T₁-T₆) Que ilgi adılı kullanımı gerektiren ve anatümcelerinde geniş zaman bulunan tümcelerdir. Tablo 4 bize tüm tümcelerde öğrencilerin anatümce zamanını özgün Türkçe tümcelerde olduğu gibi geniş zaman (présent-PR) olarak belirlediklerini göstermektedir.

Tablo 4: Anatümcesi Geniş Zaman Olan Que İlgili Adıllı Tümceler

A.T.Z./KT Z	PR/PR	PAS/PAS	PR/PAS	PAS/PR	Toplam Anatümce PR	Toplam Anatümce PAS
T ₁	45	-	-	15	60	0
T ₂	26	3	-	26	52	3
T ₃	40	-	-	4	44	0
T ₄	21	2	2	14	35	4
T ₅	24	2	2	20	44	4
T ₆	27	2	-	25	52	2
TOPLAM					287 (% 94,5)	13 (% 5,5)

Testteki beş tümcede (T₇-T₁₁) Que ilgili adılı kullanımı gerekmekte ve anatümcelerinde geçmiş zaman bulunmaktadır. Tablo 5'e bakıldığında anatümce zamanı geçmiş zaman olsa da katılımcıların bu tümceleri geniş zamanda kurmaya eğilimli oldukları görülmektedir (% 51,7 geçmiş zaman; % 48,3 geniş zaman).

Tablo 5: Anatümcesi Geçmiş Zaman Olan Que İlgili Adıllı Tümceler

A.T.Z./KT Z	PR/PR	PAS/PAS	PR/PAS	PAS/PR	Toplam Anatümce PR	Toplam Anatümce PAS
T ₇	7	23	8	15	22	31
T ₈	2	7	9	13	15	16
T ₉	6	18	4	15	21	22
T ₁₀	5	24	5	27	32	29
T ₁₁	8	21	4	17	25	25
TOPLAM					115 (%48,3)	123 (%51,7)

Testte Oü ilgili adılı kullanımı gerektiren ve anatümcelerinde geniş zaman bulunan dört tümce vardır (T₁₂-T₁₅). Tablo 6'da görüldüğü gibi, yalnızca bir katılımcı anatümce zamanını geçmiş zaman olarak belirlemiştir. Diğer tümcelerde anatümce zamanı çok yüksek oranda (%99,5) geniş zamandır.

Tablo 6: Anatümcesi Geniş Zaman Olan Oü İlgili Adıllı Tümceler

A.T.Z./KTZ	PR/PR	PAS/PAS	PR/PAS	PAS/PR	Toplam Anatümce PR	Toplam Anatümce PAS
T ₁₂	53	-	-	4	57	0
T ₁₃	47	-	-	-	47	0
T ₁₄	25	-	-	35	60	0
T ₁₅	15	1	-	19	34	1
TOPLAM					198	1
					(%99,5)	(%0,5)

Testte Oü ilgili adlı kullanımı gerektiren ve anatümcelerinde geçmiş zaman bulunan toplam iki tümce bulunmaktadır (T₁₆-T₁₇). Tablo 7'ye bakıldığında katılımcıların anatümceleri geçmiş zamandan daha çok geniş zamanda kurmayı yeğledikleri görülmektedir (% 61,2 geniş zaman; % 38,8 geçmiş zaman).

Tablo 7: Anatümcesi Geçmiş Zaman Olan Oü İlgili Adıllı Tümceler

A.T.Z./KTZ	PR/PR	PAS/PAS	PR/PAS	PAS/PR	Toplam Anatümce PR	Toplam Anatümce PAS
T ₁₆	18	18	2	19	37	20
T ₁₇	6	18	-	17	23	18
TOPLAM					60	38
					(% 61,2)	(% 38,8)

Testte Dont ilgili adlı kullanımı gerektiren ve anatümcesinde geniş zaman bulunan bir tane tümce vardır (T₁₈). Tablo 8, söz konusu tümcede katılımcıların ilginç biçimde anatümce zamanını geniş zamandan daha çok geçmiş zaman olarak belirlediğini göstermektedir (% 54,2 geçmiş zaman; % 45,8 geniş zaman).

Tablo 8: Anatümcesi Geniş Zaman Olan Dont İlgili Adıllı Tümceler

A.T.Z./KTZ	PR/PR	PAS/PAS	PR/PAS	PAS/PR	Toplam Anatümce PR	Toplam Anatümce PAS
T ₁₈	9	20	12	18	27	32
					(% 45,8)	(% 54,2)

Dont ilgi adılı kullanımı gerektiren ve anatümcesinde geçmiş zaman bulunan iki tümcede katılımcılar, Tablo 9’da görüldüğü gibi, yine anatümcelerde geniş zamanı geçmiş zamandan daha çok kullanmışlardır (% 55,9 geniş zaman; % 44,1 geçmiş zaman).

Tablo 9: Anatümcesi Geçmiş Zaman Olan Dont İlgi Adıllı Tümceler

A.T.Z. /KTZ	PR/PR	PAS/PAS	PR/PAS	PAS/PR	Toplam Anatümce PR	Toplam Anatümce PAS
T ₁₉	5	13	1	21	26	14
T ₂₀	8	19	8	18	26	27
TOPLAM					52 (%55,9)	41 (%44,1)

TARTIŞMA ve SONUÇ

–Dık Sesi ve İlgi Adılı Seçimi

Çalışmanın bulguları, katılımcıların –Dık sesi ile Fransızca ilgi adılarını eşleştirme işlemlerinde bir başarıım hiyerarşisi çizdiklerini ortaya çıkarmıştır. Buna göre öğrenciler, –Dık sesini en başarılı biçimde Que, sonra da Oü ilgi adılarıyla eşleştirebilmişlerdir. Dont ilgi adılı en az başarıyla eşleştirilen adıl olmuştur. –Dık sesini ilgi adılarıyla başarıım hiyerarşisi şöyledir: -DİK → Que ≥ Oü ≥ Dont.

Anatümce-Kurucu Tümce Zaman Etkileşimi

Mevcut çalışma anatümce-kurucu tümce zaman etkileşimi bağlamında iki önemli saptama ortaya koymuştur. Bunlardan birincisi, anatümcedeki yargının öğrencilerce kalıcı (süreğen) algılanıp algılanmaması durumudur. Söz konusu yargı kalıcı olarak algılandığında kurucu tümce zamanı geniş zaman olarak belirlenme eğilimindedir (sevdiğim adam çok zengin (T₃) tümcesinde olduğu gibi). İkinci saptama, eylemlerin içkin anlam özelliklerinin anatümce zamanından bağımsız olarak kurucu tümce zamanını belirleyebiliyor olmasıdır. İzlediğim film çok güzel (T₂) tümcesinde, anatümce zamanı geniş zaman olsa da, katılımcı öğrencilerin yarıya yakını kurucu tümceyi geçmiş zaman kullanarak gerçekleştirmiştir. Bu da izlediğim film kurucu tümcesinin şimdi izliyorum olarak değil daha önce izlemiştım olarak yorumlanabildiğini göstermektedir.

Yazılı çeviri yoluyla –Dık sesinin Fransızca ilgi adılı eşdeğerlerini verme konusunda daha çok sayıda tümceden oluşacak ve daha fazla

katılımcının yer alacağı, değişik veri toplama araçlarının da kullanılabilceği çalışmalara gereksinim olduğunu burada özellikle belirtmek isteriz. Anatümce-kurucu tümce zaman etkileşiminin, özellikle de eylemlerin içkin anlam özelliklerinin kurucu tümce zamanını belirlemedeki olası etkilerinin ileriki çalışmalarda ayrıntılarıyla ele alınabilecek ilginç araştırma konuları olduğunu düşünüyöruz.

ÖNERİLER

Öncelikle ve özellikle, öğrencilere yazılı metin üretimlerinde yazma öncesi etkinlikler (beyin fırtınası, not alma vb.) de dahil olmak üzere tüm yazma işlemlerini doğrudan hedef dilde yapma alışkanlığının önemi aktarılmalı ve bu alışkanlığı kazanmalarında kendilerine yardım edilmelidir.

Fransızca dilbilgisi ve alıştıırma kitapları ilgi adılarını genelde yerleştirme (enchassement) ve boşluk doldurma alıştıırmaları ile vermektedir. Fransızca dilbilgisi derslerinde bu alıştıırmalarla birlikte ilgi adılı sıfat tümceciklerinin anadilden hedef dile çeviri çalışmaları öğrencilerin bu tümcecikleri üretmede otomatizasyon kazanmalarına katkıda bulunabilir.

Fransızca dilbilgisi dersi kapsamında ilgi adıları öğrencilere sunulurken çalışmamızda ortaya çıkan, özellikle, nesne ilgi tümcecikleri üretmeye yarayan –Dık sonekinin Fransızca eşdeğerleri bakımından zenginliği ve ilgi adılı seçimindeki etkileri; eylemlerin içkin anlamsal özelliklerinin Türkçede kurucu tümce zamanını nasıl etkileyebildiği öğrencilere değişik çeviri etkinlikleriyle eğlenceli biçimlerde aktarılabilir.

KAYNAKLAR

- Bazin, L. 1994. Introduction à l'étude pratique de la langue turque Paris: Editions Maisonneuve
- Bartning, I. ve Schlyter, S. 2004. Itinéraires acquisitionnels et stades de développement en français L2. Journal of French Language Studies, 14(3), 281–299.
- Belletti, A. ve C. Hamann 2004. On the L2/bilingual acquisition of French by two young children with different source languages. In P. Prévost and J. Paradis (Eds.), The Acquisition of French in Different Contexts (pp147-174). Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.

- Fragman, C. 2000. Grammaire et pouvoir global de computation: deux sources de difficultés possibles dans la production des relatives chez les enfants francophones. *Revue Canadienne de Linguistique* 45 (1-2), 7–48.
- Guasti, T. ve Cardinaletti, A. 2003. Relative clause formation in Romance child’s production. *Probus* 15 (1), 47–89.
- Hawkins, R. 1989. Do second language learners acquire restrictive relative clauses on the basis of relational or configural information? The acquisition of French subject, direct object and genitive restrictive relative clauses by second language learners. *Second Language Research* 5 (2), 156–188.
- Kornfilt, J. 1997. *Turkish*. London: Routledge
- Labelle, M. 1990. Predication, Wh-movement and the development of relative clauses. *Language Acquisition* 1(1), 95–119.
- Monville-Burston, M. ve Kounouni, M. 2010. Deux procédures expérimentales pour tester la relativisation dans l’interlangue d’apprenants chypriotes hellénophones en FLE. *Gala Selected Papers*, 11, 489-507.
- Trevisi, S. 1978. Apprentissage de la relativisation en français par des adolescents de langue italienne. *CILA Bulletin* 28, 8-32.

EK FRANSIZCAYA ÇEVİRİLEN TEST TÜMCELERİ

1. Baktığım adam yakışıklıdır
2. İzlediğim film çok güzel
3. Sevdiğim adam çok zengin
4. Okuduğum kitap eğlenceli
5. Sürdüğüm araba eskidir
6. Satın aldığım telefon ucuz
7. Çıkardığım elbise kırmızıydı
8. Çektiğim diş ağrıyordu
9. Sattığım ev küçüktü
10. Gördüğüm kadın güzeldi

11. Ziyaret ettiğim müze çok güzeldi
12. Yaşadığım ev çok güzel
13. Mutlu olduğum gün pazardır
14. Gittiğim kafe güzeldir
15. Araba ile girdiğim orman güzel
16. Uyuduğum araba çok rahattı
17. Elmayı çaldığım süpermarket büyüktü
18. Araba ile uzaklaştığım orman çok büyük
19. İndiğim araba ucuzdu
20. Çıktığım hapisane küçüktü

Başvuru: 17.02. 2015

Yayın Kabul: 26.05.2015